

Spis treści

Wstęp	7
1. Koncepcja problemu ekologicznego	11
1.1. Relacja człowiek – środowisko	11
1.1.1. Rozumienie terminu „ekologia”	12
1.1.2. Rozumienie terminu „środowisko”	27
1.1.3. Podsumowanie – definicja środowiska	39
1.2. Pojęcie problemu społecznego	41
1.3. Problem ekologiczny jako problem społeczny	47
1.3.1. Definicja problemu ekologicznego	47
1.3.2. Wymiary analizy problemów ekologicznych	48
1.3.3. Rozpoznanie problemów ekologicznych	59
1.3.4. Wytwarzanie problemów ekologicznych	60
1.3.5. „Przesocjologizowana” koncepcja problemu ekologicznego	65
1.4. Główne problemy ekologiczne świata współczesnego	66
2. Problemy ekologiczne – przyczyny	72
2.1. Fizyczne zniszczenie ekosystemów jako przyczyna problemów ekologicznych	72
2.2. Obszar ludzkich wartości jako przyczyna problemów ekologicznych	74
2.3. Obszar ludzkich działań jako przyczyna problemów ekologicznych	75
2.3.1. Podejście konfliktowe (marksistowskie)	76
2.3.2. Podejście instytucjonalne	77
2.3.3. Koszty społeczne – koncepcja W. Kappa	78
2.3.4. Stanowisko neoklasycznej ekonomii	86
2.4. Koncepcja dylematów społecznych	89
2.4.1. Dobra publiczne i dobra wspólne	89
2.4.2. Dylematy społeczne	91
2.4.3. Wyjaśnienia problemów ekologicznych w gospodarkach centralnie sterowanych	95

3. Rozwiązania problemów ekologicznych	97
3.1. Rozwiązania problemów ekologicznych dotyczące poziomów: fizycznego, ludzkich wartości, ludzkich działań	98
3.1.1. Rozwiązania dotyczące poziomu fizycznie rozumianych ekosystemów	98
3.1.2. Rozwiązania dotyczące wartości społecznych	99
3.1.3. Rozwiązania dotyczące zachowań społecznych	100
3.1.4. Instrumenty informacyjne	105
3.2. Instrumenty prawne	106
3.2.1. Prywatyzacja dóbr środowiskowych	106
3.2.2. Prawo jako instrument ochrony środowiska	109
3.3. Instrumenty ekonomiczne	114
3.3.1. Ekonomiczne rozumienie zanieczyszczenia	114
3.3.2. Problem kosztów społecznych – stanowisko R. Coase'a	119
3.4. Kryteria decyzyjne przy rozwiązywaniu problemów ekologicznych	128
3.4.1. Dylematy polityki ekologicznej	129
3.4.2. Rozwój zrównoważony (ekorozwój)	130
3.5. Ocena kosztów i korzyści	132
3.6. Wartość środowiska	135
3.6.1. Cele oceny wartości środowiska	135
3.6.2. Wartości w odniesieniu do środowiska	136
3.6.3. Mierniki wartości środowiska	137
3.6.4. Metody oceny wartości ekonomicznej	142
3.6.5. Badanie gotowości płacenia	144
3.6.6. Zniekształcenia wyników przy badaniu gotowości płacenia	145
3.6.7. Różnica między gotowością płacenia a gotowością przyjęcia rekompensaty	147
3.7. Ograniczenia kryterium ekonomicznego	152
Podsumowanie	158
Bibliografia	165
Ecological problems as social issues (Summary)	174